

ПТИЦЕВЪДСТВО**ВЛИЯНИЕ НА ХРАНИТЕЛНАТА ДОБАВКА *OVOCAP*
ВЪРХУ ПРОДУКТИВНИТЕ КАЧЕСТВА НА ПТИЦИ
ОТ ИЗХОДНАТА ПОПУЛАЦИЯ БЯЛ ПЛИМУТРОК-МИНИ**

ВЕСЕЛИНА СРЕДКОВА, СИМОНА ПОПОВА-РАЛЧЕВА,
ИВАН КИТАНОВ*, КОНСТАНТИН ТЮФЕКЧИЕВ*

Институт по животновъдни науки - Костинброд

*Югозападен университет - Благоевград

Хранителната добавка *OVOCAP* е екологичен продукт, включващ седем алкалоида от червения пипер (CAP), които са известни под наименованието *capsaicin* (Карагъзов, 1960; Contreras-Padilla et al., 1998). Този натурален продукт е патентован от Китанов (1998).

При опити с хора е установено, че CAP предизвиква хиперемия и подобрява апетита (Гахниан и Асенов, 1986; Yoshioka et al., 1999); оказва влияние върху чревната и дуоденалната перисталтика (Vasques-Olivencia et al., 1992; Hellgren et al., 2000); предизвиква контракции при изолирана *tenia caeci* (Szolcsanyi and Bartho, 1997). Приемането на добавката води до увеличаване на киселата стомашна секреция и по-бързото протичане на кръвта през мезентериалната артерия (Kobota et al., 1972).

При опити с морски свинчета е установено, че добавката стимулира невротрансмисията им (Gamse, 1981).

Според Китанов и съавт. (2000, 2002) под въздействието на CAP се увеличава хиперемията на средния и каудален сегмент на храносмилателния тракт на птиците, активират се повърхностните им стомашни жлези и се стимулира тяхната носливост.

Хранителната добавка *OVOCAP* е изготвена под формата на гранули, а модификацията *OVOCAP* - 6 е в течна форма, която не е изпитана като добавка във водата. Течният продукт рационализира приложението на препарата в по-удобна форма за влагане.

Целта на настоящето проучване бе да се установи ефектът от добавката на екологичния продукт *OVOCAP*, добавян както във фуража, така и във водата върху продуктивните и репродуктивните признаци на птици от популацията Бял плимутрок-мини и морфологичните качества на получените от тях яйца.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Изпитването бе проведено с птици от изходната популация Бял плимутрок - мини. За целта бяха сформирани 5 групи - контролна и четири опитни ($n=120$ женски и 12 мъжки). През продуктивния период в групите бяха включени 100 женски и 10 мъжки.

Птиците от контролната група не получаваха от добавката. В дневната хранителна дажба на I опитна група бяха включени по 0.5 g от нея, на II група - 1.0 g, на III група - 1.5 g. На птиците от IV група екологичната добавка *OVOCAP* бе прибавяна във водата - в количество от 1.0 g. Опитът започна на 5 - седмична възраст на птиците и продължи до 50 седмици през 28 - дневен интервал, с 3 - дневен период на влагане.

По време на опита бе контролирано живото тегло (g) на птиците на 7 - и 18 - седмична възраст и тяхната носливост по групи - до 50 седмици. След последното приемане на добавката на 48 седмици бе проведено изследване на морфологичните качества на яйцата (по 30 броя от всяка група).

На 50 -седмична възраст на птиците заредихме по 390 броя яйца за люпене от всяка група с цел проверка на оплодителната способност на петлите и люпимостта на разплодните яйца.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

При проведения контрол на живото тегло на 7 -седмична възраст установихме, че с най - високо живо тегло са женските и мъжките птици от IV опитна група, получавали по 1 g от хранителната добавка *OVOCAP* във водата, следвани от II и III група с живо тегло за женските - 684.2 и 682 g, а за мъжките съответно 796.8 g и 754.4 g (табл. 1). Най-леки са птиците от контролната група - 625.2 g за женските и 749.4 g за мъжките. При измерване на живото тегло на 18 седмици се установи аналогична закономерност. Най-тежки са птиците от IV опитна група, следвани от тези от II и III група (табл. 1).

Получените резултати за живото тегло на двете контролирани възрасти показват, че птиците, получавали по 1 g от добавката във водата са с най-високо живо тегло. Еднакво е теглото на птиците от II и III опитни групи. Този факт ни дава основание да смятаме, че оптималната доза от добавката е 1 g, дадена

във фуража или във водата. Увеличаването на дозата до 1.5 g не води до повишаване на живото тегло и не е необходимо да се прави излишен разход за нея.

При контрола на носливостта на птиците (табл. 2), установихме, че с най-висока носливост за периода на контролирането са кокошките от II и IV опитни групи, съответно 71.64% и 71.95%, а с по-ниска носливост са тези от I и III група. С най-ниска носливост са кокошките от контролната група.

Разходът на фураж за едно яйце (табл. 2) е най-нисък (181 g) при добавката на 1.0 g *OVOCAP* във водата. Идентичен разход на фураж е отбелязан и при добавката на 1.0 g и 1.5 g във фуража. Най-висок разход е установен при контролната група - 201 g. Следователно, добавянето на 1.0 g *OVOCAP* във водата и фуража има оптимален ефект върху носливостта на експерименталните птици и разхода на фураж за едно яйце.

На 50 -седмична възраст и след последното приемане на *OVOCAP* бяха изследвани морфологичните качества на яйцата ($n=30$ от група), събирани в три последователни дни.

Теглото на яйцата (табл. 3) е най-високо при добавката на 1.0 g *OVOCAP* във фуража - 60.66 g, а най-ниско в контролната група - 58.29 g. Между останалите групи разликата е

Таблица 1. Живо тегло на птиците на 7- и 18- седмична възраст
Table 1. Live weight birds at 7 and 18 weeks of age

Групи Groups	n	7 седмица	18 седмица
		7 weeks, g	18 weeks, g
		$x \pm Sx$	$x \pm Sx$
Контролна	женски (females)-120	625 $\pm$ 15.8	1650 $\pm$ 15.6
Control	мъжки (males)- 12	750 $\pm$ 16.4	2160 $\pm$ 14.8
I опитна (0.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража)	женски (females)-120	628 $\pm$ 17.4	1659 $\pm$ 16.1
I group experimental (0.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	мъжки (males)- 12	754 $\pm$ 13.9	2200 $\pm$ 17.3
II опитна (1.0 g <i>OVOCAP</i> във фуража)	женски (females)-120	685 $\pm$ 14.8	1669 $\pm$ 15.7
II experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in feed)	мъжки (males)- 12	796 $\pm$ 15.3	2278 $\pm$ 16.4
III опитна (1.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража)	женски (females)-120	682 $\pm$ 16.7	1661 $\pm$ 14.2
III experimental (1.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	мъжки (males)- 12	806 $\pm$ 15.9	2220 $\pm$ 15.6
IV опитна (1.0 ml <i>OVOCAP</i> във водата)	женски (females)-120	758 $\pm$ 14.6	1688 $\pm$ 16.8
IV experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in water)	мъжки (males)- 12	824 $\pm$ 16.1	2420 $\pm$ 15.9

Таблица 2. Носливост, разход на фураж и преживяемост на птиците

Table 2. Egg production, cost of feed for 1 egg and mortality of birds

Групи Groups	<i>n</i>	Носливост, % Egg production, %	Разход на фураж за 1 яйце, g Cost of feed for 1 egg, g	Смъртност, % Mortality, %
Контролна Control	женски (females)-120 мъжки (males)-12	68.48	201	4.5
I опитна (0.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) I group experimental (0.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	женски (females)-120 мъжки (males)-12	69.51	190	3.6
II опитна (1.0 g Овокап във фуража) II experimental (1.0 g Ovocap in feed)	женски (females)-120 мъжки (males)-12	71.64	181	2.74
III опитна (1.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) III experimental (1.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	женски (females)-120 мъжки (males) -12	68.79	183	2.7
IV опитна (1.0 ml <i>OVOCAP</i> във водата) IV experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in water)	женски (females)-120 мъжки (males) -12	71.95	180	5.4

незначителна, т.е. дозата от добавката не влияе съществено върху теглото на снесените яйца.

Индексът на формата на яйцата (табл. 3) от птиците, получавали добавка от 1.0 g от *OVOCAP* във фуража е 77.15, следвани от групата, получавала по 1.0 g от нея във водата - 77.87. При тези две групи индексът на формата се доближава до стандартния.

Теглото на жълтъка (табл. 3) е най-ниско при яйцата, снесени от кокошките от контролната и I група. Жълтъците на яйцата от останалите три групи са приблизително с 1 g по-тежки. Този факт показва, че птиците, получавали по 1 g и 1.5 g *OVOCAP* имат по-голямо съдържание на жълтък в яйцето.

По отношение оцветяването на жълтъка по скалата на Ла Рош, не се установяват разлики между групите.

Теглото на белтъка на яйцата (табл. 3А) е най-ниско при контролната група. По - високо е теглото на белтъка при I и II опитни групи, но разликите са несъществени и недостоверни. Този резултат показва, че теглото на белтъка не се влияе от количеството на хранителната добавка *OVOCAP*, която получават птиците.

По отношение индекса на белтъка (табл. 3А) разликите са в полза на II и IV опитни групи, т.е. яйцата са с по-компактен белтък.

Несъществен е ефектът на хранителната добавка върху теглото и дебелината на черупката (табл. 3А). Теглото на черупката е в граници от 5.46 g до 5.96 g, а дебелината на черупката е от 0.3706 mm до 0.3887 mm.

В края на опита бяха заредени по 390 броя яйца от група за инкубация (табл. 4). С най-висок процент неоплодени яйца са птиците от контролната и IV опитна група, а с най-нисък - тези от III опитна група, които получаваха доза от 1.5 g *OVOCAP* във фуража. Това е интересен факт, тъй като при по-горе обсъжданите показатели не съществува подобна закономерност. Според нас, доза от 1.5 g *OVOCAP* влияе положително върху оплодителната способност на петлите, поставени на естествено съешаване. Хранителната добавка *OVOCAP* не оказва влияние върху количеството на умрелите зародиши и излюпените пилета при всички групи. Ефектът от нея се отнася до биологичната страна на инкубацията, а не касае самия технологичен процес на люпенето.

Таблица 3. Морфологични качества на яйцата

Table 3. Morphological quality of eggs

Групи Groups	Тегло на яйцата, g Egg weight, g	Индекс на формата, % Index form, %	Тегло на жълтъка, g Weight of yolk, g	Индекс на жълтъка, % Yolk index, %	Рош, % Roch, %
<i>n</i> = 30	$\bar{x} \pm Sx$	<i>x</i>	$\bar{x} \pm Sx$	$\bar{x} \pm Sx$	<i>x</i>
Контролна Control	58.29±3.8	74.21	18.92±1.2	42.32	8.17±0.60
I опитна (0.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) I group experimental (0.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	60.32±5.3	75.74	18.87±1.0	41.78	8.20±0.58
II опитна (1.0 g <i>OVOCAP</i> във фуража) II experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in feed)	60.66±4.6	77.15	19.60±1.3	41.97	8.57±0.64
III опитна (1.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) III experimental (1.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	60.30±5.2	75.45	19.52±1.6	42.34	8.13±0.32
IV опитна (1.0 ml <i>OVOCAP</i> във водата) IV experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in water)	60.13±4.1	76.87	19.77±1.9	42.47	8.87±0.48

Таблица 3А. Морфологични качества на яйцата

Table 3A. Morphological quality of eggs

Групи Groups	Тегло на белтъка, g Weight of albumen, g	Индекс на белтъка, % Albumen index, %	ХАФ единици XAF units	Тегло на черупката, g Weight of shell, g	Дебелина на черупката, mm Thickness of shell, mm
<i>n</i> = 30	$\bar{x} \pm Sx$	<i>x</i>	$\bar{x} \pm Sx$	$\bar{x} \pm Sx$	<i>x</i>
Контролна Control	33.91±3.9	3.15	89.2	5.46±1.15	0.37 ± 0.02
I опитна (0.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) I group experimental (0.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	35.49±3.6	100.02	87.5	5.96±1.59	0.38 ± 0.03
II опитна (1.0 g <i>OVOCAP</i> във фуража) II experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in feed)	35.25±3.5	99.56	87.1	5.81±1.47	0.37 ± 0.03
III опитна (1.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) III experimental (1.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	34.98±4.3	102.32	84.4	5.80±1.53	0.37 ± 0.03
IV опитна (1.0 ml <i>OVOCAP</i> във водата) IV experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in water)	34.41±3.45	99.78	82.5	5.95±1.78	0.38 ± 0.02

Таблица 4. Оплоденост и люпимост на яйцата от птиците по групи

Table 4. Egg fertility and hatchability

Заредени яйца Loaded into the incubator <i>n</i> = 390	Първи преглед яйца зародили оплодени умрели, % First review egg fertility, dead embryo, %	Втори преглед умрели зародили, % Second review dead embryo, %	Люпимост, % Hatchability, %
Контролна Control	94.59 2.82	3.59	85.08
I опитна (0.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) I group experimental (0.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	95.03 2.60	3.4	86.23
II опитна (1.0 g <i>OVOCAP</i> във фуража) II experimental (1.0 g <i>Ovocap</i> in feed)	95.70 3.08	3.6	86.27
III опитна (1.5 g <i>OVOCAP</i> във фуража) III experimental (1.5 g <i>OVOCAP</i> in feed)	98.72 3.59	3.2	89.53
IV опитна (1.0 ml <i>OVOCAP</i> във водата) IV experimental (1.0 g <i>OVOCAP</i> in water)	94.80 3.20	2.82	85.48

ИЗВОДИ

В условията на проведения опит с по-високо живо тегло на 7- и 18- седмична възраст са птиците, получавали по 1 g от хранителната добавка *OVOCAP* във фуража и във водата.

Добавката на 1 g *OVOCAP* във фуража и във водата влияе в най-добра степен върху яйчната продуктивност и разхода на фураж за едно яйце.

Морфологичните качества на яйцата не се повлияват съществено от количеството на хранителната добавка *OVOCAP*.

Добавката на *OVOCAP* в доза 1.5 g във фуража увеличава значително оплодителната способност на петлите.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Гахниян, Р., И. Асенов**, 1986. Билколечението при животните, Земиздат, С., стр. 57
2. **Карагъзов, К. Д.**, 1960. Алкалоиди, С.
3. **Китанов, И.** Хранителна добавка за животни и птици - Патент на РБ № 61634. Патентен бюлетин № 2, 1998, с. 24-25.
4. **Китанов, И., Д. Димитров, Г. Китанова**, 2000. Биологични и хистологични изследвания при кокошки, третирани с *OVOCAP*. Ветеринарна медицина, 6 (4): 82-86.
5. **Китанов, И., Е. Найденова, М. Лалев**, 2002. Действие на препарата *OVOCAP* върху носливостта при кокошки и изследване екологичността на получените яйца с помощта на тънкослойна хроматография. Животновъдни науки, 2: 20-24.
6. **Contreras-Padilla, Margarita and Elhadi M. Yahia**, 1998. Changes In Capsaicinoids During Development, Maturation, And Senescence Of Chile Peppers And Relation With Peroxidase Activity, Journal Of Agricultural And Food Chemistry, 46: 2075-2079.
7. **Gamse, R., A. Wax, R. E. Zigmond, S. E. Lee-man**, 1981. Immunoreactive substance P in sympathetic ganglia: distribution and sensitivity toward capsaicin. Neuroscience, 6: 437-441.
8. **Hellgren, S., G. Flemstrom, O. Nylander**, 2000. Nitric oxide prevents rat duodenal contractions induced by potentially noxious agents. Acta Physiol. Scand., 169 (3): 237-247.
9. **Kubota, K., M. Kubota-Watanabe, K. Fuji-**

- bayashi, K. Saito**, 1999. Pharmacological characterization of capsaicin-induced body movement of neonatal rat. *Jpn. J. Pharmacol.*, 80(2): 137-142.
10. **Szolcsanyi, J., L. Bartho**, 1979. Capsaicin-sensitive innervation of the guinea pig tenia caeci. *Naunin-Schmiedebergs Arch. Pharmac.*, 309: 77-82.
11. **Vazquez-Olivencia, W., P. Shah, C. S. Pithu-
moni**, 1992. The effects of red and black pepper on orocecal transit time. *J. of the American College of Nutrition (USA)*, 11(2): 228-231.
12. **Yoshioka, M., S. St-Pierre, V. Drapeau, I. Dionne, E. Doucet, M. Suzuki, A. Tremblay**, 1999. Effects of red pepper on appetite and energy intake. *Br.J. Nutr.* 82 (2): 115-123.

EFFECT OF CAPSAICIN CONTAINING SUPPLEMENTAL DIETARY *OVOCAP*
ON SOME PRODUCTIVITY TRAITS IN PARENT STOCK
WHITE PLYMOUTH ROCK-MINI

V. Sredkova, S. Popova-Ralcheva, I. Kitanov*, *K. Tyufekchiev**
Institute of Animal Science - Kostinbrod
*South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad

SUMMARY

The experiment was conducted with birds from the initial population White Plymouth Rock-mines, divided into 5 groups - control and four experimental.

Supplemental daily dietary *OVOCAP* in the I-st experimental group was 0.5 g; in II-nd group - 1.0 g; in III group - 1.5 g. For IV group *OVOCAP* is added to water - 1.0 g. The experience started at 5 weeks of age the birds and continue to 50 weeks. During the experiment were controlled live weight of birds at 7 and 18 weeks of age and their egg production in groups - up to 50 weeks. After the last treatment with the *OVOCAP* at the 48 weeks was conduct a determination of the morphological characteristics of eggs and hatching of eggs from each group to verify fertility of roosters and eggs hatchability. Supplemental *OVOCAP* at a dose of 1 g in feed and water has a positive influence on live weight of birds and egg productivity. The addition of *OVOCAP* in dose 1.5 g in the feed significantly increased fertility of roosters.